

Osebnostno ime – odprava omejitev glede števila besed

Zakon o osebnem imenu strogo določa pravila glede izbire in spremembe osebnega imena. Od julija 2020 so uvedene novosti oziroma odpravljene omejitve glede osebnega imena oz. priimka na dve besedi. Po novem lahko ime ali priimek sestavljata tudi samostojna črka, vendar zgolj na način, da je dodana imenu ali priimku, ki je sestavljeno iz besede ali besed oziroma nedeljivih celot. Državljan, ki ima ime in priimek sestavljen iz več besed, lahko za pravni promet izbere okrajšavo imena in priimka, vendar tudi v tem primeru imena ali priimka ne more samostojno sestavljati le okrajšava. Uporaba številčk ni dovoljena. Raba okrajšave in črke v kombinaciji z besedo ali besedami namreč zmanjšuje možnost nesporazumov, do katerih bi lahko prihajalo, če bi posamezniki v pravnem prometu nastopali zgolj s črkami ali okrajšavami besede, pri čemer ločitev imena od priimka v osebnem imenu praktično ne bi bila mogoča.

Poglejmo primer: Milena Marija A Novak

Za pravni promet ne moremo izbrati zgolj okrajšave – npr. M. M. Novak ali A Novak ali M. M. A. Novak, lahko pa izbere Milena M. Novak ali Milena A Novak ali Marija A Novak ipd.

Pri izbiri osebnega imena obstajajo tudi omejitve. Zaradi preprečevanja zlorab osebnega imena se sprememba osebnega imena ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler traja preizkusna doba ali pravne posledice obsodbe. Izbrano osebnostno ime se lahko tudi zavrne, v primerih najrazličnejših želja po nenavadnih imenih (npr. Pes Fido), če je nemoralno in žaljivo za posameznika in posledično ne zagotavlja varstva človekovih osebnosti in dostojanstva, kar je zapisano tudi v Ustavi RS.

Celotno osebnostno ime ali samo priimek ali samo ime se spremeni na prošnjo državljana. Vloga za spremembo osebnega imena se vložijo na kateri koli upravni enoti, krajevni uradu v Republiki Sloveniji ali na diplomatsko konzularnem predstavništvu Republike Slovenije v tujini. Vlogo lahko oddate tudi po elektronski poti s pomočjo portala e-Uprava, kjer boste našli obrazec (za kar je potrebno kvalificirano digitalno potrdilo). Prošnji ni potrebno priložiti potrdila o nekaznovanosti (izda ga Ministrstvo za pravosodje) in potrdila, da oseba ni v kazenskem postopku (izda ga okrajno sodišče), saj navedeni potrdila pridobi upravna enota sama po uradni dolžnosti. V primeru, da pa naš državljan prebiva v tujini, mora v postopku spremembe osebnega imena priložiti potrdilo o nekaznovanju tujega pristojnega organa.

Prošnjo za spremembo osebnega imena mladoletne osebe (imena in/ali priimka) lahko vložijo starši ali skrbnik oziroma skrbnica, če je mladoletna oseba postavljena pod skrbništvo (s tem mora soglašati tudi pristojni center za socialno delo). Če je otrok že dopolnil devet let, mora tudi sam podati izjavo, da se strinja s spremembo osebnega imena. Za spremembo otrokovega osebnega imena mora biti dano soglasje obeh staršev. Če ta živita ločeno, vlogo vložijo tisti od staršev, pri katerem otrok živi oziroma ki mu je zaupan v varstvo in vzgojo, če s tem soglašata drugi od staršev. Če se starša ne moreta sporazumeti glede spremembe osebnega imena otroku, potem jima sporazumno odločitev pomaga doseči center. Zakon jasno določa, da soglasja drugega od staršev ni potrebno, in sicer v primerih, ko eden od staršev ni več živ, ni znan, njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta starševska skrb.

Prošnjo za spremembo osebnega imena se veže na popolno poslovno sposobnost. V nekaterih primerih (s sklenitvijo zakonske zveze ali starševstvom na podlagi sodbe sodišča), ko posameznik pridobi popolno poslovno sposobnost pred polnoletnostjo, se takim posameznikom

omogoča samostojno vlaganje prošelj za spremembo osebnega imena, po drugi strani pa je to onemogočeno polnoletnim posameznikom, ki poslovne sposobnosti nimajo ali je niso pridobili.

Sprememba osebnega imena velja za popolno poslovno sposobne osebe od dneva vročitve odločbe, za mladoletne osebe pa od dokončnosti odločbe o spremembi osebnega imena. **Taksa za spremembo osebnega imena na podlagi odločbe znaša v skupnem znesku 54,90 evra. Ob vsaki nadaljnji spremembi osebnega imena, izdani na zahtevo posameznika, je treba plačati dvakratno vrednost takse (skupaj 109,30 evra).**

Zakonec ali partner, ki je ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze spremenil priimek, lahko leto dni od pravnomočne razveze izjavi, da želi spet imeti prejšnji priimek. Izjavo lahko poda le, če v času trajanja zakonske oziroma partnerske zveze priimka ni spreminjal. Zakonec ali partner lahko ob sklenitvi zakonske ali partnerske zveze obdrži svoj priimek, izbere priimek zakonca ali partnerja, svojemu priimku doda priimek zakonca ali partnerja ali izbere priimek zakonca ali partnerja ter mu doda svoj priimek. Če je izbrani priimek iz več besed oziroma nedeljivih celot ali iz več besed oziroma nedeljivih celot in črk, lahko da izjavo, katero sestavljeno (torej skrajšano) osebno ime bo uporabljal uradno.

Od 13. 7. 2020 dalje lahko tudi osebe, ki imajo v matičnem registru že vpisano ime in/ali priimek, sestavljen iz več besed oziroma nedeljivih celot, pa so bile pred uveljavitvijo novele Zakona o osebnem imenu obvezane za pravni promet izbrati ime in/ali priimek, ki je sestavljen iz največ dveh besed oziroma nedeljivih celot, podajo »novo« izjavo o izbiri osebnega imena za pravni promet.

Ob spremembi osebnega imena ne smemo pozabiti na obvezno zamenjavo osebnih dokumentov, in sicer osebno izkaznico in potni list najkasneje v 30 dneh, orožne listine v 8 dneh, prometno dovoljenje v 15 dneh, vozniško dovoljenje v 30 dneh po nastali spremembi podatkov.

Za dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 03 713 51 20 ali nam pišite na e-naslov ue.zalec@gov.si.

Simona Stanter